

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad
en de managers gezondheidsbeleid**

Datum
20 februari 2020
Kenmerk
TISB/U202000125
Lbr. 20/004
Telefoon
070- 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Ondersteuning lokale preventieakkoorden

Samenvatting

De VNG ondertekende in november 2018 met ca. 70 andere landelijke partijen in de publieke en private sector het Nationaal Preventieakkoord. Naast het beïnvloeden van de leefstijl via landelijke maatregelen (campagnes, belastingmaatregelen en wettelijke ge- en verboden) zal de aanpak vooral in de lokale situatie - dichtbij de mensen - plaatsvinden.

Voor gemeenten ligt de urgentie daarbij op de achterliggende problematiek: een ongezonde leefstijl als oorzaak of gevolg van een meer complexe problematiek. De VNG heeft daarom afgesproken zich in te zetten voor het tot stand komen van lokale of regionale afspraken. Zodoende bevorderen we de lokale beweging van gemeenten en lokale publieke en private partijen en inwoners voor een gezamenlijke inzet op een vitale samenleving.

In deze brief informeren we u over de ondersteuning die de VNG u biedt om de lokale preventiebeweging te kunnen ontwikkelen.

Aan de leden

Datum

20 februari 2020

Kenmerk

TISB/U202000125

Lbr. 20/004

Telefoonnummer

070- 373 8393

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Ondersteuning lokale preventieakkoorden

Geacht college en gemeenteraad,

De VNG ondertekende in november 2018 met ca. 70 andere landelijke partijen in de publieke en private sector het Nationaal Preventieakkoord. De focus ligt op het terugdringen van problematisch alcoholgebruik, roken en overgewicht. In feite gaat het om het positief beïnvloeden van de leefstijl van mensen. Hiermee is een beweging op gang gekomen om samen de schouders te zetten onder het werken aan een gezonde samenleving.

Naast het beïnvloeden van de leefstijl via landelijke maatregelen (campagnes, belastingmaatregelen en wettelijke ge- en verboden) zal de aanpak vooral in de lokale situatie - dicht bij de mensen - plaatsvinden. Voor gemeenten ligt de urgentie daarbij op de achterliggende problematiek, een ongezonde leefstijl als oorzaak of gevolg van een meer complexe problematiek.

De VNG heeft daarom afgesproken zich te zullen inzetten voor het tot stand komen van lokale of regionale afspraken. Zodoende bevorderen we de lokale beweging van gemeenten en lokale publieke en private partijen en inwoners voor een gezamenlijke inzet op een vitale samenleving.

De meerwaarde van een lokaal preventieakkoord voor gemeenten zit ook in:

- Versterking van het lokale gezondheidsbeleid en het biedt handvatten voor de concrete invulling ervan.
- Een brede samenhangende aanpak in de wijk waarbij intersectoraal werken wordt gestimuleerd.
- Het gaat helpen bij lokale maatschappelijke opgaven zoals armoedebestrijding of het tegengaan van sociaal isolement.
- De aanpak (oplossing) van de huidige en groeiende tekorten in het sociaal domein.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

Ondersteuningstraject Lokale Preventieakkoorden.

Het ministerie van VWS heeft de VNG subsidie beschikbaar gesteld om gemeenten te helpen bij het tot stand komen van lokale afspraken. Hiervoor hebben we een ondersteuningstraject ingericht voor de periode tot juli 2021.

Met dit traject ondersteunen we gemeenten die willen investeren in een duurzame/geborgde lokale aanpak van een gezonde leefstijl vanuit een breed perspectief. Een breed perspectief is bijvoorbeeld 'Een vitale samenleving' of 'Benutten van het gezondheidspotentieel'.

We maken gebruik van het sterke lokale samenwerkingsnetwerk.

Het lokale preventieakkoord is het geheel van niet vrijblijvende afspraken van gezamenlijke partners. Een lokaal akkoord kan desgewenst ook een regionale aanpak zijn of een wijkaanpak.

In gemeenten wordt al veel gedaan aan preventie op het terrein van gezondheid. Vaak gaat het om de uitvoering van landelijke programma's zoals JOGG, GIDS, Kansrijke Start, de Gezonde School en Rookvrije Gemeenten. Ook wordt in het grootste deel van de gemeenten gewerkt aan een lokaal sportakkoord ter uitvoering van het Nationaal Sportakkoord. De programma's zijn grotendeels gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl. Een preventieakkoord kan dan worden ingezet als een *versterking* en ook een *verbinding* van de verschillende projecten.

Bij de ondersteuning van gemeenten gebruiken we dus daarom de energie die lokaal al aanwezig is. Het ondersteuningstraject doen we daarom in co-productie met Pharos, JOGG, de VSG, GGD GHOR, Alles is Gezondheid en het RIVM. Daarnaast werken we vanuit de landelijke tafels van het preventieakkoord zoveel mogelijk samen met de andere partijen die zich inzetten voor activiteiten die op lokaal niveau worden uitgevoerd. Hiermee beogen we de lokaal te maken afspraken met partijen te bevorderen.

Dit bieden we gemeenten:

- De webpagina www.vng.nl/preventieakkoorden met informatie over het Preventieakkoord en het ondersteuningstraject, een overzicht (landkaart) met gemeenten waar een preventieakkoord gesloten is of in voorbereiding is, Q&A, databank en nieuws. Hierbij wordt ook waar mogelijk gelinkt naar informatie van websites van andere organisaties
- Een centraal punt waar gemeenten vragen kunnen neerleggen over preventieaanpak/akkoorden. Contact: lokalepreventieakkoorden@vng.nl of tel. 070- 373 8393
- Individuele ondersteuning voor gemeenten of gemeenten in regioverband. Dit kan verschillende vormen hebben. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld behoefte hebben aan een neutrale procesbegeleider voor het maken van gezamenlijke afspraken, een gespreksleider voor bijvoorbeeld een lokale kick-off bijeenkomst of inhoudelijke expertise voor de vraaganalyse, inhoudelijke doelen, verbinding van lokale projecten, effectieve interventies of monitoring en evaluatie. Een richtlijn voor inzet is maximaal 10 dagdelen procesondersteuning per gemeente. U kunt hiervoor een [aanvraagformulier](#) indienen.
- Een menukaart met een overzicht van de maatregelen uit het Nationaal Preventieakkoord en het Nationaal Sportakkoord
- Faciliteren van het vormen van regionale netwerken voor kennisontwikkeling.
- Inspiratie- en themabijeenkomsten, lokaal, regionaal of landelijk.
- Format voor een preventieakkoord, handreikingen en kennisproducten.

De gemeente is vaak de meest aangewezen partij om de verbindende rol op zich te nemen. Het initiatief voor een preventieakkoord kan door de gemeente genomen worden, die dan partijen uitnodigt om aan te sluiten. Maar ook andere partijen kunnen het initiatief nemen. De gemeenten kan ook dan de verbindende rol op zich nemen en het proces faciliteren. Om gemeenten inzicht en vaardigheden te geven voor het uitvoeren van de verbindingsrol bieden we in samenwerking met de VNG Academie een *Leergang gemeentelijke regie gezondheid*. Maak uw belangstelling kenbaar via <https://bit.ly/2uEc3fH> De eerste leergang is in voorbereiding. Bij voldoende belangstelling zullen er later in het jaar meerdere leergangen worden aangeboden.

Rookvrije Omgeving

Specifiek voor het thema Rookvrije omgeving bieden we u in samenwerking met GGD GHOR, de Alliantie Nederland Rookvrij en Trimbos expertise op gemeentelijke bestuurlijke en juridische vraagstukken. Bij uw regionale GGD kunt u terecht voor personele ondersteuning om rookvrij beleid te ontwikkelen. Daarnaast bieden we de mogelijkheid voor thema- en platformbijeenkomsten. Met uw vragen kunt u terecht bij lokalepreventieakkoorden@vng.nl of telefonisch 070 - 373 8393.

Tot slot

Een lokaal preventieakkoord maakt in feite ook onderdeel uit van de lokale beleidsnota gezondheid. Het specifieke van een preventieakkoord is dat het gaat om een inzet van vele partijen, waaronder de gemeente. Een lokale beleidsnota is specifiek gericht op de speerpunten van beleid van *gemeenten*. Ter ondersteuning van van lokaal gezondheidsbeleid hebben we recent een VNG-startpagina [Aan de slag met gezondheidsbeleid](#) gemaakt. Deze startpagina ontsluit de belangrijkste informatie over gemeentelijk gezondheidsbeleid van verschillende landelijke websites. Het biedt alle informatie over de gemeentelijke taken op het terrein van gezondheid, landelijke beleidsinformatie, bouwstenen voor het maken van lokaal gezondheidsbeleid, effectieve interventies en praktijkvoorbeelden.

We nodigen u van harte uit gebruik te maken van de verschillen ondersteuningsmogelijkheden om uw lokale gezondheidsbeleid en specifiek het lokale preventieakkoord tot een succes te maken. We zijn ook geïnteresseerd in goede voorbeelden. Met uw toestemming kunnen we uw lokale preventieakkoord, lokale gezondheidsnota of andere lokale producten opnemen als praktijkvoorbeeld op de VNG-website. Lever uw voorbeelden aan via: <https://vng.nl/form/praktijkvoorbeeld-aanleveren>

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur